

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen sähköturvallisuuslaiksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 4/1996 vp sähköturvallisuuslaiksi. Eduskunta, jolle talousvaliokunta on antanut

asiasta mietintönsä n:o 3/1996 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Sähköturvallisuuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Sähkölaitteen ja -laitteiston käytön pitämiseksi turvallisena ja sähkön käytöstä aiheutuvien sähkömagneettisten häiriöiden haitallisten vaikutusten estämiseksi sekä sähkölaitteen tai -laitteiston sähkövirran tai magneettikentän välityksellä aiheuttamasta vahingosta kärsineen aseman turvaamiseksi tässä laissa säädetään sähkölaitteille ja -laitteistoille asetettavista vaatimuksista, sähkölaitteiden ja -laitteistojen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja vaatimustenmukaisuuden valvonnasta, sähköalan töistä ja niiden valvonnasta sekä sähkölaitteen ja -laitteiston haltijan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

2 §

Tätä lakia sovelletaan laitteisiin ja laitteistoihin, joita käytetään sähkön tuottamisessa, siirrossa, jakelussa tai käytössä ja joiden sähköisistä tai sähkömagneettisista ominaisuuksista voi aiheutua vahingon vaara tai häiriötä.

Asetuksella voidaan säätää, että tämän lain säännöksiä sovelletaan kaikkiin hissien turvallisuutta sekä hisseihin verrattavien henkilöiden nosto- ja siirtolaitteiden asentamisen ja käytön turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

Tätä lakia sovelletaan televerkkoihin, telepäätelaitteisiin ja radiolaitteisiin siltä osin kuin niistä voi aiheutua vaaraa hengelle, terveydelle tai omaisuudelle sekä sellaisiin niistä aiheutuviin häiriöihin, joista ei säädetä teletointalaisissa (183/87) eikä radiolaisissa (517/88).

Asetuksella voidaan säätää, että tämän lain säännöksiä ei sovelleta niiltä osin kuin muussa laissa tai muun lain nojalla säädetään tai määrätään 1 momentissa tarkoitettun vaaran tai häiriön välttämiseksi tarpeellisista toimenpiteistä.

Tätä lakia sovelletaan ulkomaille toimitettaviin 1 momentissa tarkoitettuihin laitteisiin ja laitteistoihin niiltä osin kuin Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa sitä edellytetään.

3 §

Tämän lain säännöksistä voidaan poiketa puolustushallinnon sähkölaitteiden ja -laitteistojen osalta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

4 §

Tässä laissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *sähkölaitteella* sähkön tuottamiseen, siirtoon, jakeluun tai käyttöön tarkoitettua kojetta, konetta, laitetta tai tarviketta, jolta tai jonka osalta edellytetään tiettyjä sähköteknisiä ominaisuuksia;

2) *sähkölaitteistolla* sähkölaitteista ja mahdollisesti muista laitteista, tarvikkeista ja

rakenteista koostuvaa toiminnallista kokonaisuutta;

3) *televerkolla ja telepäätelaitteella* sähkölaitetta tai -laitteistoa, joka kuuluu teletointimintalain soveltamisalaan;

4) *radiolaitteella* sähkölaitetta tai -laitteistoa, joka kuuluu radiolain soveltamisalaan;

5) *tarkastuksella* menettelyä, jolla arvioidaan tarkastuskohteen vaatimustenmukaisuutta havainnoimalla sekä tarpeen mukaan mittaamalla ja testaamalla;

6) *sähkövahingolla* sähkölaitteesta tai -laitteistosta sähkövirran tai magneettikentän välityksellä aiheutunutta vahinkoa;

7) *ministeriöllä* toimivaltaista ministeriötä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään;

8) *sähköturvallisuusviranomaisella* turvatekniikan keskusta; sekä

9) *jakeluverkonhaltijalla* yhteisöä tai laitosta, jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.

2 luku

Sähköturvallisuuden taso

5 §

Sähkölaitteet ja -laitteistot on suunniteltava, rakennettava, valmistettava ja korjattava niin sekä niitä on huollettava ja käytettävä niin, että:

1) niistä ei aiheudu kenenkään hengelle, terveydelle tai omaisuudelle vaaraa;

2) niistä ei sähköisesti tai sähkömagneettisesti aiheudu kohtuutonta häiriötä; sekä

3) niiden toiminta ei häiriinny helposti sähköisesti tai sähkömagneettisesti.

6 §

Ministeriö antaa 5 §:ssä tarkoitetun vaaran tai häiriön välttämiseksi tarpeellisia määräyksiä.

7 §

Ministeriö voi määrätä, että tiettyihin sähkölaitteistoihin, jotka valmistus- tai käyttöpänsä vuoksi voidaan rinnastaa sähkölaitteisiin, sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään sähkölaitteista.

3 luku

Sähköalan työt

8 §

Sähkölaitteiden korjaus- ja huoltotöitä sekä sähkölaitteistojen rakennus-, korjaus-, huolto- ja käyttötöitä saa tehdä seuraavilla edellytyksillä:

1) töitä johtamaan nimetään luonnollinen henkilö, jolla on riittävä kelpoisuus (*töiden johtaja*);

2) itsenäisesti töitä suorittavalla ja valvovalla luonnollisella henkilöllä on riittävä kelpoisuus tai muuten riittävä ammattitaito; sekä

3) käytössä on töiden tekemisen kannalta tarpeelliset tilat ja työvälineet sekä sähköturvallisuutta koskevat säännökset ja määräykset.

Töiden johtajaa ei vaadita ministeriön tarkemmin määräämissä kertaluonteisissa töissä tai töissä, joista voi aiheutua vain vähäinen 5 §:ssä tarkoitettu vaara tai häiriö. Ministeriö voi lisäksi määrätä, milloin töiden johtajaa ei vaadita käyttö- ja huoltotöissä.

Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainituista edellytyksistä.

9 §

Töiden johtaja vastaa siitä, että 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu toiminta on 5 §:n säännösten sekä 6 §:n nojalla annettujen määräysten mukaista. Töiden johtajalla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään.

Töiden johtajan tulee olla 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittaja tai tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa, jollei ministeriö käyttö- ja huoltotöistä muuta määrää.

Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä töiden johtajan tehtävistä.

10 §

Edellä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kelpoisuuden arvioi ja pätevyystodistuksen antaa arviointilaitos, jonka nimeää ja jonka nimeämisen peruuttaa ministeriö.

Arviointilaitos voi arvioida 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden lisäksi myös muita tähän lakiin perustuvia kelpoisuuksia siten kuin siitä tarkemmin asetuksella säädetään tai ministeriön päätöksellä määrätään.

Arviointilaitoksen on täytettävä asetuksella säädetyt vaatimukset ja osoitettava tämä. Asetuksella säädetään myös arviointilaitoksen oikeuksista ja velvollisuuksista sekä henkilö- ja muiden tietojen luovuttamisesta. Ministeriö valvoo sähköturvallisuusviranomaisen avustuksella arviointilaitoksen toimintaa sekä varmistaa määräajoin, että säädetyt vaatimukset täyttyvät.

11 §

Sähköturvallisuusviranomaisen voi päättää, että 8 §:ssä tarkoitettu luonnollisen henkilön kelpoisuus voidaan osoittaa myös ulkomaisella pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla. Edellytyksenä on tällöin, että koulutukselle ja työkokemukselle asetetut vaatimukset vastaavat 8 §:n 3 momentin nojalla määrättyjä vaatimuksia ja että kyseisen maan sähköturvallisuutta koskevat säännökset ja määräykset vastaavat oleellisilta osin Suomessa voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä.

12 §

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavan on valvontaa varten tehtävä ilmoitus sähköturvallisuusviranomaiselle. Sähköturvallisuusviranomaiselle on ilmoitettava myös töiden johtajaa koskevista muutoksista sekä muista toiminnan kannalta oleellisista muutoksista.

Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista. Lisäksi ministeriö voi määrätä, ettei 1 momentissa tarkoitettuja ilmoituksia tarvitse tehdä käyttö- ja huoltotöistä eikä toiminnasta, jota voidaan pitää kertaluonteisena tai muuten rajoitettuna.

4 luku

Sähkölaitteiden turvallisuuden varmentaminen

13 §

Sen, joka Suomessa pitää kaupan tai luovuttaa toiselle sähkölaitteita, on voitava osoittaa, että ne tai niiden valmistus täyttävät 5 §:ssä säädetyt sekä 6 §:n nojalla määrättyt vaatimukset. Sama koskee sitä, joka vie maasta sähkölaitteita, jos Suomea velvoitta-

vissa kansainvälisissä sopimuksissa sitä edellytetään.

Ministeriö voi määrätä, että 1 momenttia ei sovelleta tietynlaisiin tai tietynlaisiin käytötarkoituksiin tuleviin sähkölaitteisiin.

Ministeriö voi määrätä, että sähkölaitteiden valmistajan tai maahantuojan on tehtävä toiminnastaan ilmoitus sähköturvallisuusviranomaiselle.

14 §

Tietynlaisten sähkölaitteiden 5 §:ssä säädettyjen sekä 6 §:n nojalla määrättyjen vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa voidaan, siten kuin ministeriö tarkemmin määrää, käyttää tarkastuslaitosten suorittamia testejä, tarkastuksia ja muita vaatimustenmukaisuuden varmentamisenmenettelyitä.

Ministeriö voi erityisistä syistä määrätä, että tietynlaisia sähkölaitteita ei saa Suomessa pitää kaupan, luovuttaa toiselle tai ottaa käyttöön ennen kuin tarkastuslaitos on ne tarkastanut ja varmentanut niiden turvallisuuden.

Tarkastuslaitoksen nimeää ja nimeämisen peruuttaa ministeriö. Laitoksen on täytettävä asetuksella säädetyt vaatimukset ja osoitettava tämä. Asetuksella säädetään myös laitoksen oikeuksista ja velvollisuuksista. Ministeriö valvoo sähköturvallisuusviranomaisen avustuksella laitoksen toimintaa sekä varmistaa määräajoin, että säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Ulkomaisten tarkastuslaitosten tekemät 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden hyväksytään, jos Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa niin edellytetään tai ministeriö niin määrää.

15 §

Ministeriö voi vahvistaa erityisiä merkkejä käytettäväksi osoittamaan, että sähkölaite täyttää 5 §:ssä säädetyt sekä 6 §:n nojalla määrättyt vaatimukset.

Ministeriö määrää, miten kutakin vahvistettua merkkiä on käytettävä tai saadaan käyttää Suomessa tai maasta vietävissä sähkölaitteissa. Ministeriö voi myös asettaa rajoituksia vahvistettua merkkiä muistuttavien merkkien käytölle tai muiden merkkien käytämiseksi vahvistetun merkin läheisyydessä.

5 luku

Sähkölaitteistojen käyttöönotto ja käyttö

16 §

Sähkölaitteisto katsotaan otetuksi käyttöön ajankohtana, jolloin laitteistoon kytketään jännite sen käyttöä varten. Sähkölaitteiston käyttöönottona ei kuitenkaan pidetä sellaisia valvottuja käyttötilanteita, jotka ovat tarpeen laitteiston koekäytössä tai käyttöönottotarkastuksessa.

Sähkölaitteisto katsotaan otetuksi varsinaiseen käyttötarkoitukseensa ajankohtana, jolloin tila, johon sähkölaitteisto on rakennettu, otetaan suunniteltuun käyttötarkoitukseensa tai toiminta, jota varten sähkölaitteisto on suunniteltu, alkaa.

17 §

Sähkölaitteisto saadaan ottaa käyttöön vasta, kun käyttöönottotarkastuksessa on selvitetty, että siitä ei aiheudu 5 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai häiriötä.

Ministeriö voi sähköturvallisuuden varmistamiseksi määrätä, että sähkölaitteistolle on lisäksi suoritettava varmennustarkastus ennen laitteiston ottamista varsinaiseen käyttötarkoitukseensa tai ministeriön määräämissä tapauksissa tämän ajankohdan jälkeen.

Varmennustarkastus voidaan ministeriön määräämissä tapauksissa korvata sähkölaitteiston rakentaneen tai rakentamisesta vastanneen sähköurakoitsijan varmennuksella. Oikeudesta suorittaa tällaisia varmennuksia säädetään 22 §:ssä.

Mitä 1 momentissa säädetään sähkölaitteiston käyttöönotosta, sovelletaan myös laitteistoon, johon on tehty oleellisia muutoksia.

Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä tarkastuksista ja varmennuksista.

18 §

Käyttöönotetusta sähkölaitteistosta on ministeriön määräämissä tapauksissa tehtävä ilmoitus sähköturvallisuusviranomaiselle tai sille jakeluverkonhaltijalle, jonka vastuualueella sähkölaitteisto sijaitsee. Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksesta.

Tarkemmat säännökset jakeluverkonhaltijan rekisterin ylläpitoon liittyvistä tehtävistä annetaan asetuksella. Jakeluverkonhaltija saa sisällyttää sähkömarkkina- (386/95) tarkoitettujen verkkopalvelujen myyntihintoihin

rekisterin pitämisestä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

19 §

Sähkölaitteiston rakentajan tulee huolehtia sähkölaitteiston käyttöönottotarkastuksesta, varmennustarkastuksesta ja ilmoituksen tekemisestä sähköturvallisuusviranomaiselle tai jakeluverkonhaltijalle. Jos rakentaja laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan niistä, tulee sähkölaitteiston haltijan huolehtia tarkastuksista ja ilmoituksen tekemisestä.

20 §

Ministeriö voi määrätä, että tietynlaiset sähkölaitteistot on määräajoin tarkastettava (*määräaikaistarkastus*). Sähkölaitteiston haltijan tulee huolehtia laitteiston määräaikaistarkastuksesta.

Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä määräaikaistarkastuksista.

21 §

Ministeriö voi määrätä, että tietynlaiset sähkölaitteistot on huollettava määrävällein sekä säännöllistä huoltoa vaativien laitteistojen hoitoa varten on ennalta laadittava huolto- ja kunnossapito-ohjelmat.

22 §

Sähköturvallisuusviranomaisen myöntää sähköurakoitsijalle oikeuden suorittaa 17 §:n 3 momentissa tarkoitettuja varmennuksia sekä peruuttaa sen. Asetuksella säädetään oikeuden myöntämistä edellyttävästä erityis-pätevyydestä ja oikeuden peruuttamista koskevista vaatimuksista sekä sähköurakoitsijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista.

Sähköturvallisuusviranomaisen on valvottava 1 momentissa tarkoitettujen sähköurakoitsijoiden toimintaa sekä määräajoin varmistettava, että säädetty vaatimukset täyttyvät.

23 §

Sähkölaitteistojen varmennus- ja määräaikaistarkastuksia voi tehdä valtuutettuna tarkastajana toimiva luonnollinen henkilö taikka valtuutettu laitos, siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Tietynlaisen sähkölaitteiston määräaikaistarkastuksen saa suorittaa myös sähkölaitteiston rakennus-, korjaus- tai huoltotoimintaa harjoittava sekä henkilö,

jolla on kelpoisuus toimia 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuna töiden johtajana, siten kuin ministeriö tarkemmin määrää.

24 §

Sähköturvallisuusviranomaisen myöntää oikeuden toimia valtuutettuna tarkastajana sekä peruuttaa sen. Valtuutetun laitoksen nimeää ja sen nimeämisen peruuttaa ministeriö.

Sähköturvallisuusviranomaisen on valvottava valtuutettujen tarkastajien toimintaa sekä määrääjain varmistettava, että säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Ministeriö valvoo sähköturvallisuusviranomaisen avustuksella valtuutetun laitoksen toimintaa sekä varmistaa määrääjain, että säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Asetuksella säädetään tarkastusoikeuden ja valtuutuksen myöntämistä ja peruuttamista koskevista vaatimuksista sekä valtuutettujen tarkastajien ja valtuutettujen laitosten oikeuksista ja velvollisuuksista.

6 luku

Valvonta

25 §

Tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo sähköturvallisuusviranomaisen ministeriön johdon ja valvonnan alaisena.

26 §

Jos sähkölaitteiden korjauksessa tai huollossa taikka sähkölaitteistojen rakentamisessa, korjauksessa, huollossa tai käytössä ei noudateta tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sähköturvallisuusviranomaisen voi kieltää toiminnan tai asettaa sille rajoituksia.

27 §

Jos valvonnassa todetaan, ettei kaupan pidettävä sähkölaite tai sähkölaitetyyppi (*tuote*) täytä 5 §:n säännösten taikka 6 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia, sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus:

1) tilapäisesti tai pysyvästi kieltää tuotteen valmistus, pitäminen kaupan, myynti ja muu luovuttaminen;

2) vaatia sellaisten muutosten tekemistä tuotteeseen tai sen valmistukseen, että tuote täyttää 5 §:n säännösten sekä 6 §:n nojalla annettujen määräysten mukaiset vaatimukset, sekä vaatia tämän osoittamista 14 §:ssä tarkoitun tarkastuslaitoksen vaatimustenmukaisuuden varmistamisen menettelyin;

3) jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kieltoja ja muutoksia ei voida pitää riittävinä, määrätä valmistajan, maahantuojan tai myyjän hallussa oleva tuote hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen kanssa on muuten menettävä; ja

4) velvoittaa tuotteen valmistaja, maahantuojaja tai myyjä julkisesti ilmoittamaan tuotteeseen liittyvästä vaarasta taikka valmistajan, maahantuojan tai myyjän kustannuksella itse antaa tällainen ilmoitus.

Mitä 1 momentissa säädetään koskee soveltuvin osin myös maasta vietäviä tuotteita siltä osin kuin Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa sitä edellytetään.

28 §

Kun sähköturvallisuusviranomaisen on 27 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla antanut kieltopäätöksen, se voi määrätä elinkeinonharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat kuluttajansuojalain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettun kuluttajan hallussa olevia tuotteita ja joilla tuotteisiin liittyvä vahingonvaara voidaan torjua ja kuluttajan oikeudellinen asema turvata.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide voi olla:

1) tuotteen korjaaminen niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista, harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu;

2) kuluttajan sellaisen tuotteen takaisin ottaminen, joka ei täytä 5 §:n säännösten taikka 6 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia, sekä tuotteen korvaaminen samanlaisella tai samankaltaisella tuotteella, joka ei ole vaarallinen; taikka

3) kaupan purkaminen.

Sähköturvallisuusviranomaisen voi antaa 1 momentissa tarkoitettun määräyksen myös, jos 27 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua kieltopäätöstä ei voida antaa sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei enää ole elinkeinonharjoittajan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä.

29 §

Jos sähkölaite tai -laitteisto taikka sen huolto tai käyttö ei ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukainen, sähköturvallisuusviranomaisen on kehotettava sähkölaitteen tai -laitteiston haltijaa korjaamaan puutteellisuudet ja laiminlyönnit määräajassa taikka kiellettävä laitteen tai laitteiston käyttö. Lisäksi sähköturvallisuusviranomaisen on tarvittaessa vaadittava laitteen tai laitteiston erottamista sähköverkosta. Sähköturvallisuusviranomaisen ei kuitenkaan voi kieltää jakeluverkonhaltijan sähkölaitteiston käyttöä, jos kiellosta aiheutuu kohtuutonta haittaa sähkön käyttäjille.

30 §

Jos valtuutettu tarkastaja tai valtuutettu laitos tarkastuksen yhteydessä havaitsee, että sähkölaitteen tai -laitteiston käyttö aiheuttaa välittömän vaaran, sen on ilmoitettava tästä kirjallisesti laitteen tai laitteiston haltijalle sekä kehotettava lopettamaan laitteen tai laitteiston käyttö ja erottamaan se sähköverkosta. Tarkastuksen tehneen on lähetettävä ilmoituksesta viipymättä jäljennös sähköturvallisuusviranomaiselle, jonka on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Jos tarkastuksessa havaitaan sähkölaitteessa tai -laitteistossa olevan vikoja tai puutteita, jotka vähentävät sen käytön turvallisuutta, valtuutetun tarkastajan tai valtuutetun laitoksen on ilmoitettava tästä laitteen tai laitteiston haltijalle.

31 §

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä saada sähkölaitteiston haltijalta sekä sähkölaitteiden ja -laitteistojen rakentajalta, valmistajalta, maahantuojalta ja myyjältä sekä tässä laissa tarkoitettua arviointi- tai tarkastustoimintaa harjoittavilta henkilöiltä, yhteisöiltä ja laitoksilta tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot.

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus tämän lain mukaista valvontaa suorittaessaan saada tarpeellisia tietoja 18 §:ssä tarkoitettua jakeluverkonhaltijan rekisteristä.

32 §

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvon-

taa varten päästä sähkölaitteen tai -laitteiston valmistus-, rakennus-, korjaus-, huolto-, varastointi- ja myyntipaikalle sekä sähkölaitteiston käyttöpaikalle.

33 §

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus saada tarpeellinen määrä kaupan pidettäviä sähkölaitteita koekappaleiksi, jos se on tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu koekappale on elinkeinonharjoittajan sitä vaatiessa korvattava käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että sähkölaite on tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen.

Jos sähkölaite ei täytä 5 §:n säännösten taikka 6 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia ja sähköturvallisuusviranomaisen soveltaa jotain 27 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai vaatimusta, sähköturvallisuusviranomaisen voi velvoittaa elinkeinonharjoittajan korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

34 §

Sähköturvallisuusviranomaisen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä asettamalla uhkasakon tai uhan, että tekemättä jätetty työ tehdään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta ja teettämishuosta on voimassa, mitä uhkasakkolaisissa (1113/90) säädetään.

Teettäen suoritetun toimenpiteen kustannukset maksetaan ennakkoon valtion varoista. Kustannukset saadaan periä laiminlyöjältä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

35 §

Poliisin ja, jos maahantuonti tapahtuu Euroopan unionin ulkopuolelta, tulliviranomaisen tulee tarvittaessa antaa virka-apua tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

36 §

Sähköturvallisuusviranomaisella on tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä valvontaa varten oikeus saada tulliviranomaiselta Euroopan unionin ulkopuo-

lelta tapahtuvan maahantuonnin osalta sähkölaitteen tai -laitteiston maahantuojan nimi sekä laitteiden tai laitteistojen tyyppiä, määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja.

Sähköturvallisuusviranomaisen oikeudesta saada valvontaa varten muilta viranomaisilta sähkövahinkoja koskevia tietoja luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä säädetään tarvittaessa asetuksella.

37 §

Joka tässä laissa taikka sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitettuja valvontatehtäviä tai 18 §:ssä tarkoitettua rekisterin pitämiseen liittyviä tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoonsa liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista sivulliselle eikä käyttää hyödykseen ilman asianomaisen suostumusta. Sama koskee myös sitä, joka sähköturvallisuusviranomaisen toimeksiannosta tekee valvontaa varten tarpeellista tutkimusta tai muita tehtäviä.

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus 1 momentin estämättä antaa ulkomaisille sähköturvallisuutta valvoville virallisille toimielimille tietoja, jotka ovat tarpeen sähkölaitteesta tai -laitteistosta aiheutuvan vaaran välttämiseksi.

7 luku

Vahinko ja haitta

38 §

Vahinkoa aiheuttaneen sähkölaitteen tai -laitteiston haltija on tuottamuksesta riippumatta velvollinen korvaamaan sähkövahingon, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

39 §

Sähkölaitteen tai -laitteiston haltija ei ole tämän lain mukaan vastuussa sähkövahingosta, jos:

1) sähkövahinko on aiheutunut toiselle sähkölaitteelle tai -laitteistolle, jonka nimellisjännite on yli 400 voltia; taikka

2) sähkövahingon on aiheuttanut sellainen kiinteistön sisäiseen sähköhuoltoon kuuluva sähkölaite tai -laitteisto taikka siihen liitetty sähkölaite tai -laitteisto, jonka nimellisjännite on enintään 400 voltia.

40 §

Jos vahingon kärsinyt on myötävaikuttanut vahinkoon taikka jos muu sähkölaitteeseen

tai -laitteistoon tai sen käyttämiseen kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, vahingonkorvausta voidaan kohtuuden mukaan sovitella.

Korvausta henkilövahingosta saadaan myötävaikutuksen takia alentaa vain, jos vahingon kärsinyt itse tai tapauksessa, jossa elatusvelvollinen on saanut surmansa, surmansa saanut on myötävaikuttanut vahinkoon muuten kuin lievällä tuottamuksella.

41 §

Vahingonkorvausta määrittäessä on noudatettava, mitä vahingonkorvauslain (412/74) 5 luvussa, 6 luvun 2 ja 3 §:ssä sekä 7 luvun 3 §:ssä säädetään.

42 §

Sähkölaitteen tai -laitteiston omistaja, joka on luovuttanut laitteen tai laitteiston toisen hallintaan, vastaa sähkövahingosta laitteen tai laitteiston arvoon asti kuten laitteen tai laitteiston haltija. Laitteen tai laitteiston haltija on velvollinen korvaamaan omistajalle tämän suorittaman määrän, jollei tuomioistuin harkitse, että vahinko jää omistajan vastattavaksi.

43 §

Tähän lakiin perustuvaa korvausta sähkövahingosta on vaadittava kahden vuoden kuluessa vahingon aiheuttaneesta tapahtumasta.

44 §

Tämä laki ei rajoita vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen sähkövahingosta sopimuksen perusteella taikka vahingonkorvauslain, tuotevastuulain (694/90) tai muun lain nojalla.

45 §

Jakeluverkonhaltijan ja enintään 400 voltin nimellisjännitteellä sen verkkoon liitetyn sähkönkäyttäjän välisen liittymistä koskevan sopimuksen ehto, jolla rajoitetaan vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, on mitätön.

Ennen vahingon ilmenemistä tehdyn, muun kuin 1 momentissa tarkoitettua sopimuksen ehto, jolla rajoitetaan vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen henkilövahingosta taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheu-

tuneesta vahingosta, on mitätön.

46 §

Sähkölaitteen tai -laitteiston omistaja tai haltija, joka on suorittanut tämän lain mukaisista korvausta, on oikeutettu vaatimaan suorittamansa määrän vahingon aiheuttajalta tämän korvausvastuuta koskevien perusteiden mukaan.

47 §

Jos sähkölaitteisto aiheuttaa häiriötä tai vaaraa toiselle sähkölaitteistolle tai sen käytölle taikka aiheuttaa sen välityksellä häiriötä tai vaaraa, vaikka kyseiset laitteistot ovat 6 §:n nojalla annettujen määräysten ja hyvän teknisen tavan mukaisia, myöhemmin rakennetun laitteiston omistajan tulee, jollei 2 momentista muuta seuraa, suorittaa laitteistossaan häiriön tai vaaran poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Jos häiriö tai vaara on poistettavissa 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia huomattavasti pienemmin kustannuksien muuttamalla tai täydentämällä aikaisemmin rakennetun laitteiston teknistä rakennetta ja tämä voidaan tehdä aiheuttamatta laitteiston toiminnalle kohtuutonta haittaa, aikaisemmin rakennetun laitteiston omistajan tulee suorittaa tarvittavat muutokset tai täydennykset laitteistossaan.

48 §

Myöhemmin rakennetun sähkölaitteiston omistaja on velvollinen korvaamaan 47 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden kustannukset. Kustannuksia määrättäessä on otettava huomioon toimenpiteestä aikaisemmin rakennetun laitteiston omistajalle laitteiston suorituskyvyn tai käyttökustannusten muuttumisen takia mahdollisesti aiheutunut hyöty tai haitta.

49 §

Kahdesta sähkölaitteistosta tai -laitteiston osasta myöhemmin rakennetuksi katsotaan se, jonka rakentaminen on aloitettu myöhemmin. Jos laitteiston tai sen osan käyttötappaa tai teknistä rakennetta muutetaan siten, että laitteisto tai sen käyttö aiheuttaa 47 §:ssä tarkoitettua häiriötä tai vaaraa taikka että laitteisto tulee häiriölle tai vaaralle oleellisesti alttiimmaksi, katsotaan laitteisto kuitenkin tältä osin muutoksen ajankohtana rakennetuksi.

50 §

Jos sähkölaitteiston omistajat eivät pääse yksimielisyyteen 47—49 §:ssä tarkoitetun häiriön tai vaaran poistamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä, asian ratkaisee sähköturvallisuusviranomainen, jollei muuta ole sovittu.

51 §

Mitä 47—50 §:ssä säädetään sähkölaitteistosta, koskee soveltuvin osin myös yksittäistä sähkölaitetta.

52 §

Jos sähkölaitteiston tai sen osan rakennustöiden aloittamisen jälkeen sen läheisyyteen on rakennettu tai tulee rakennettavaksi maantie, kulkuväylä, rautatie, lentokenttä, kaasu- tai vesi- taikka muu vastaava johto, rakennus tai muu rakennelma siten, että sähkölaitteistoa on yleisen turvallisuuden vuoksi tai laitteiston suojaamiseksi muutettava, sähkölaitteiston omistaja on velvollinen suorittamaan tarpeelliset muutokset. Siitä aiheutuvat kustannukset on kuitenkin tien, väylän, lentokentän, johdon, rakennuksen tai rakennelman omistajan korvattava.

8 luku

Muutoksenhaku

53 §

Ministeriön ja sähköturvallisuusviranomaisen tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten perusteella tekemään hallintopäätökseen haetaan muutosta siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

9 luku

Erinäiset säännökset

54 §

Joka

1) korjaa tai huoltaa sähkölaitteita, suunnittelee, rakentaa, korjaa, huoltaa, käyttää tai tarkastaa sähkölaitteistoja taikka harjoittaa muuta tässä laissa tarkoitettua toimintaa tämän lain taikka sen nojalla annettujen sään-

nösten tai määräysten vastaisesti;

2) laiminlyö 12, 13 tai 18 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen; taikka

3) rikkoo 26—29 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *sähköturvallisuutta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Sitä, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

55 §

Edellä 54 §:n 1 momentissa tarkoitetun rikkomuksen tuottama taloudellinen hyöty on tuomittava menetetyksi noudattaen, mitä rikoslain 2 luvun 16 §:ssä säädetään.

Omaisuus, joka on ollut 54 §:n 1 momentissa tarkoitetun rikkomuksen kohteena, on tuomittava valtiolle menetetyksi siltä osin kuin menetykseen tuomitseminen on tarpeen omaisuuden hengelle, terveydelle tai muulle omaisuudelle vaarallisten ominaisuuksien vuoksi. Omaisuuden menettämistä koskeviin rajoituksiin, omaisuuden arvon menettämiseen omaisuuden sijasta, menettämisseurauksen kohtuullistamiseen sekä omaisuuden menettämisessä noudatettavaan menettelyyn sovelletaan, mitä rikoslain 46 luvun 9—12 §:ssä säädetään.

56 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Asetuksella säädettävistä asioista voidaan antaa tarkempia määräyksiä ministeriön päätöksellä.

Sähköturvallisuusviranomaisen antaa tarvittaessa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten soveltamista yhtenäistäviä teknisiä ja hallinnollisia ohjeita.

57 §

Ministeriön ja sähköturvallisuusviranomaisen apuna tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten kehittämistä ja seurantaa varten on kauppa- ja teollisuusministeriön asettama neuvottelukunta. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan asetuksella.

10 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

58 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan 16 päivänä maaliskuuta 1979 annettu sähkölaki (319/79) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Jos lainsäädännössä viitataan sähkölakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan sähköturvallisuuslakia.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

59 §

Sähkölain nojalla annetut kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset sähköturvallisuusmääräyksistä (205/74), sähkötöiden johtamisesta (1098/88), sähkölaitteiden turvallisuudesta (1694/93), sähkölaitteiden valvonnasta ja eräiltä sähkölaitteilta vaadittavasta hyväksynnästä (1695/93), sähkölaitteiden ja -laitteistojen sähkömagneettisesta yhteensopivuudesta (1696/93), eläinlääketeieteessä käytettävien sähkökäyttöisten lääkintälaitteiden sähköturvallisuusvaatimuksista (1697/93), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävien sähkölaitteiden sähköturvallisuusvaatimuksista (1698/93), sähköasennusten turvallisuudesta (1396/94), sähköllä toimivien hissien sekä eräiden muiden nosto- ja siirtolaitteiden turvallisuusvaatimuksista (300/94) siltä osin kuin se koskee hissejä sekä sähköllä toimivien hissien ja niihin verrattavien siirtolaitteiden tarkastamisesta ja huoltamisesta (1114/95) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen jäävät edelleen voimaan.

Sähkötarkastuskeskuksen sähkölain 6 §:n 2 momentin nojalla antamat määräykset, tiedonannot ja yleiskirjeet jäävät voimaan siten kuin ministeriö määrää.

Ennen 1 päivää tammikuuta 1994 sähkölain 39 §:n nojalla vahvistettua FI-merkkiä saa edelleen käyttää hyväksymistodistuksen voimassaoloajan, kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 1996.

60 §

Sähköturvallisuusviranomaiselle sähkölain nojalla toimitetut sähkölaitteistojen käyt-

töönottoilmoitukset on sähköturvallisuusviranomaisen käsiteltävä toimeksiantoina tehdä tässä laissa tarkoitettu varmennustarkastus siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Vastaavasti sähkölaissa tarkoitettulle sähkölaitokselle toimitetut sähkölaitteistojen käyttöönottoilmoitukset on sähkölaitoksen käsiteltävä toimeksiantoina tehdä tässä laissa tarkoitettu varmennustarkastus siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Näistä varmennustarkastuksista saa periä enintään käyttöönottoilmoitusta tehtäessä voimassa olleen maksuasetuksen mukaisen maksun.

61 §

Sähkölain 7 §:n ja sähkölailla kumotun sähkölaitoksista annetun lain (167/28) nojalla myönnettyt pätevyystodistukset, erivapaudet ja poikkeusluvut jäävät voimaan asianomaisten asiakirjojen mukaisessa laajuudessa, ja ne katsotaan vastaavasti osoitukseksi 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua kelpoisuudesta.

Edellä 8 §:ssä tarkoitettua toimintaa harjoittava, jolla on voimassa oleva sähkölain 8 §:n nojalla myönnetty lupa tai joka on tehnyt sähkölain 67 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen, saa jatkaa toimintaansa luvan tai ilmoituksen mukaisessa laajuudessa tekemättä 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta. Muutosilmoitukset on kuitenkin tehtävä 12 §:n mukaisesti.

62 §

Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että sen vastuualueella on tarjolla tarvittavat valtuutetun tarkastajan varmennustarkastuspalvelut 30 päivään kesäkuuta 1997.

63 §

Yritys tai laitos, joka on sähköasetuksen (925/79) 30 §:n perusteella tarkastanut vastuualueelleen rakennettavia sähkölaitteistoja, saa 30 päivään kesäkuuta 1997 tehdä tämän lain 5 luvussa tarkoitettuja varmennustarkastuksia ilman mainitussa luvussa edellytettyä osoitusta vaatimusten täyttämistä. Tarkastustoimintaa johtavien ja tarkastuksia suorittavien kelpoisuusehtoihin ja heidän puolueettomuuteensa sovelletaan sähkölain 32 §:ää ja sen nojalla annettuja määräyksiä. Tätä tarkastustoimintaa valvotaan 24 §:n mukaisesti.

64 §

Ministeriö voi nimittää 3 luvussa tarkoitetuksi arviointilaitokseksi, 4 luvussa tarkoitetuksi tarkastuslaitokseksi ja 5 luvussa tarkoitetuksi valtuutetuksi laitokseksi yhteisön tai laitoksen ilman mainituissa luvuissa edellytettyä osoitusta vaatimusten täyttämistä, jos ministeriö muutoin arvioi vaatimusten täyttyvän, kuitenkin enintään 30 päivään kesäkuuta 1997.

Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 1996
